

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2



Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

встановлювалися обов'язкові для фізичних та юридичних осіб правила на період дії карантину, в залежності від рівня епідемічної небезпеки та за порушення яких передбачалась відповідальність. Тобто, формально ст. 44³ КУпАП діє й далі, однак оскільки вона має бланкетний характер, для притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності необхідно звертатися до норм спеціального законодавства, які на час воєнного стану є лише рекомендаційними, а отже не підлягають забезпеченню реальним накладенням адміністративно-правових санкцій.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Постанова Верховної Ради Української РСР від 07.12.1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n4415>
3. Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 року № 1236. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236-2020-п?find=1&text=відповідальність#w1_2
4. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 : Постанова Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 року № 372. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/372-2022-%D0%BF#n2>

Ключові слова: відповідальність, карантин, адміністративна відповідальність, санітарно-гігієнічні, санітарно-протиепідемічні правила і норми, воєнний стан.

Key words: responsibility, quarantine, administrative responsibility, sanitary and hygienic, sanitary and anti-epidemic rules and regulations, martial law.

НОВАК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри адміністративного і фінансового права,
помічник судді Одеського апеляційного суду*

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ

Податкові спори у категорії публічних спорів на практиці посідають одне з перших місць та визначаються як різновид публічно-правового спору, який виникає між державою в особі її податкових органів та іншим суб'єктом податкових правовідносин стосовно сплати та нарахування податків, зборів, проведення податкового контролю та оскарження актів і дій податкових органів. З метою вирішення податкових конфліктів між суб'єктами

податкових правовідносин законодавець впровадив процедуру захисту прав «слабшого» суб'єкта (приватну особу) – оскарження рішення контролюючих органів.

Відповідно до п. 14.1.7 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) оскарження рішень контролюючих органів – оскарження платником податку податкового повідомлення – рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені цим Кодексом за процедурами адміністративного оскарження, або в судовому порядку [1].

Обрання способу захисту у разі порушення податковими органами прав приватних осіб є точкою відліку для відновлення порушеного права, визначення стратегії правової поведінки суб'єкта звернення та прогнозування майбутнього результату з подальшим фактичним його виконанням. У теорії як адміністративного права, так і податкового права, встановлено два способи захисту порушеного права: позасудовий (адміністративний) та судовий.

Якщо розглядати таке правове явище як адміністративне оскарження рішень податкових органів з аспекту переваг і недоліків, то до переваг необхідно віднести наступні характеристики:

- економічність – за розгляд скарги в адміністративному порядку не потрібно сплачувати жодні адміністративні збори;
- оперативність – строки розгляду адміністративної скарги менше за розгляд відповідних адміністративних позовів у судовому порядку за правилами адміністративного судочинства України;
- відсутність надлишкового формалізму – ця характеристика стосується як вимог до самої адміністративної скарги, так і сама процедура розгляду скарг є простішою та зрозумілішою для пересічного громадянина;

Однак крім переваг необхідно відзначити й недоліки, серед яких виокремлюють:

- необ'єктивний розгляд скарг суб'єктом вищого рівня, так як знаходячись в одній сфері адміністрування вищому суб'єкту необхідно визнати неправильність рішень підпорядкованого органу, вжити заходів щодо виправлення помилок та вирішити питання про можливість притягнення винних осіб до юридичної відповідальності;
- відсутність механізму примусового виконання рішення за результатами адміністративного оскарження рішень податкових органів, що може загалом нівелювати всю процедуру адміністративного оскарження.

Загалом, питання позасудового оскарження рішень податкових органів врегульовано не тільки Податковим кодексом України, а й окремим нормативними актами, серед яких визначальним є Порядок оформлення і подання скарг платникам податків та їх розгляду контролюючими органами, затвердженим наказом Міністерства фінансів України № 916 від 21.10.2015 р. (далі – Порядок) [2].

Наголошуємо, що адміністративне оскарження рішень податкових органів на даному етапі розвитку нормативно-правового регулювання

є найбільш деталізованим, порівнюючи з іншими процедурами адміністративного оскарження.

Розглянемо адміністративне оскарження рішень податкових органів через основні ознаки: суб'єкт адміністративного оскарження; об'єкт оскарження; строки оскарження та розгляду; результат адміністративного оскарження.

Суб'єктами процедури адміністративного оскарження рішень податкових органів виступають:

- суб'єкт публічного адміністрування, який здійснює розгляд адміністративної скарги та, за загальним правилом, є вищим органом в системі адміністрування. Фактично наразі система адміністративного оскарження складається з одного рівня, тобто рішення головних управлінь ДПС в областях і м. Києві оскаржують до Державної податкової служби України. А вже рішення Державної податкової служби України оскарженню в адміністративному порядку не підлягають (п. 1-3 розділу II Порядку). Крім того ПКУ встановлює певні винятки (п. 56.3¹), коли оскарження рішення відбувається до того ж органу, який його й ухвалив;

- особа (фізична чи юридична особа), права та свободи якої порушено. Необхідно зазначити, що особа, права та свободи якої порушено, може брати участь у справі через свого представника. Повноваження представника особи має бути підтверджено довіреністю, договором, здійснено на підставі закону, акта органу управління юридичної особи та на інших підставах, встановлених законом.

За правилами, які закріплені у пунктах 56.1 та п. 56.2 ПКУ, оскаржити в адміністративному порядку можна будь-яке рішення податкового органу, що суперечить законодавству або виходить за межі повноважень податкового органу. Отже, об'єктом адміністративного оскарження рішень податкових органів можуть бути: податкові повідомлення-рішення; рішення про арешт активів платника; рішення про заборону здійснення операцій із заставними активами платника; рішення про продаж активів, що перебувають у податковій заставі тощо. Не є об'єктами оскарження акти податкового органу, які лише фіксують певні обставини та не порушують права та обов'язки платників податків. Наприклад, акт податкової перевірки; акт відмови від підписання акта в отриманні акта перевірки та інші.

Строки оскарження можна поділити на загальні та спеціальні в залежності від підстав їх прийняття. Загальний строк оскарження становить 10 робочих днів, які починаються з дня суб'єктом звернення рішення (п. 56.3 ПКУ). Спеціальний строк оскарження становить 30 календарних днів та поширюється на рішення, в яких податковий орган самостійно визначає грошове зобов'язання платника податків за причинами, не пов'язаними з порушенням податкового законодавства. Додатково п. 98.5 ПКУ визначає тридцяти денний строк оскарження рішень про: розподіл суми грошових зобов'язань або податкового боргу між платниками податків, що виникають унаслідок реорганізації; погашення грошових зобов'язань або податкового боргу, забезпечених податковою заставою, до проведення такої реорганізації; установа

солідарної відповідальності за сплату грошових зобов'язань платника податків, який реорганізується, щодо всіх осіб, утворених у процесі реорганізації; поширення права податкової застави на майно платника податків, який створюється шляхом об'єднання інших платників податків, якщо один або більше з них мали грошові зобов'язання чи податковий борг, забезпечений податковою заставою [1].

Останнім важливим показником адміністративного оскарження рішень податкових органів є рішення, які може бути прийнятий за результатами розгляду скарги. Відповідно до п. 2 розділу IX Порядку за результатами розгляду скарги контролюючий орган приймає одне з таких рішень: 1) повністю задовольняє скаргу платника податків та скасовує рішення контролюючого органу, яке оскаржується; 2) частково задовольняє скаргу платника податків та в окремій частині скасовує рішення контролюючого органу, яке оскаржується; 3) залишає скаргу без задоволення, а рішення контролюючого органу, яке оскаржується, без змін; 4) зменшує (збільшує) суму грошового зобов'язання.

Враховуючи вищевикладене, процедура адміністративного оскарження рішень податкових органів має специфічні особливості, які безпосередньо виникають саме з характерних рис сутності податкового спору, та є альтернативним ефективним варіантом відновлення порушеного права, який, на жаль, не є розповсюдженим у правовому суспільстві. Цікавою вбачається також інститут доказування при розгляді скарг на рішення податкових розглядів, що може в майбутньому стати предметом наукового дослідження.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 02.05.2023).
2. Порядок оформлення і подання скарг платникам податків та їх розгляду контролюючими органами : наказ Міністерства фінансів України № 916 від 21.10.2015 р. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15> (дата звернення: 02.05.2023).

Ключові слова: податкові спори, адміністративне оскарження, позасудових захист, оскарження рішень податкових органів, адміністративні процедури.

Key words: tax disputes, administrative appeals, out-of-court defense, appeals against decisions of tax authorities, administrative procedures.

Гуглей Віталій Вікторович	
Фінансова безпека держави та її структурні складові	87
Чернецька Оксана Артурівна	
Правові колізії застосування ст. 44 ³ КУпАП	89
Новак Анастасія Олександрівна	
Адміністративне оскарження рішень податкових органів	92

СЕКЦІЯ 18

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МОРСЬКОЇ Й МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Кормич Борис Анатолійович	
Контроль та коригування митної вартості: у пошуках ефективності . . .	96
Аверочкіна Тетяна Володимирівна	
Морське судноплавство у досягненні глобальних цілей сталого розвитку ООН	99
Федотов Олексій Павлович	
Щодо впровадження європейських діджитал-практик у діяльність Державної митної служби України та її територіальних підрозділів	102
Коваль Наталія Олексіївна	
Траншипмент: як не втратити можливості?	106
Сергеев Юрій Володимирович	
Запровадження системи європейського морського «єдиного вікна»	109
Єременко Крістіна Сергіївна	
Порівняльно-правова характеристика системи збору даних IMO (DSC) та системи моніторингу ЕС (MRV)	112
Назарко Артем Аркадійович	
Деякі аспекти цифровізації територіальних підрозділів Державної митної служби України: підсистема «Електронний суд»	115

СЕКЦІЯ 19

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОУСТРОЮ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ, ІНШИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, АДВОКАТУРИ

Бакаянова Нана Мезенівна	
Про проблему ототожнення адвоката з клієнтом в умовах воєнного стану	121
Пушкар Сергій Іванович	
Публічні заяви та звернення Вищої ради правосуддя у механізмі забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя	125